

**Az Országos Onkológiai Intézet Palliatív Mobil Team
Betegtájékoztatója az
Intézményi Palliatív Ellátási Lehetőségekről**

Kedves Páciensünk!

Mindannyian tudjuk, hogy a rosszindulatú daganatos betegségek, és az azok ellen alkalmazott kezelések nagy megterhelést rónak a súlyos betegséggel küzdő egyénre, és családjára egyaránt. A gyógyító folyamat során nemcsak a fizikai tünetekkel, panaszokkal kell megküzdeni, hanem mentális, lelki, sőt anyagi-szociális kihívásokkal is szembe kell nézni.

A palliatív ellátás célja a **fájdalom, és más kínzó tünetek enyhítése**, az életminőség javítása, a betegség bármely szakaszában.

Minden súlyos állapotú betegnek joga van palliatív szakellátásra, melynek keretében proaktívan kezelik az állapotukból adódó tüneteket, illetve a tüneteknek a rájuk és a családjukra gyakorolt hatásait.

A palliatív ellátásra szakosodott szolgáltatás csapatszempléletű, a team tagjai magasan képzett szakemberek, akiknek a hivatása a palliatív ellátás.

Milyen formái vannak a palliatív szakellátásnak?

A palliatív ellátásra szakosodott szolgáltatások elérhetők

intézményi,

otthoni,

vagy ambuláns betegellátás formájában.

E tájékoztató célja az intézményi ellátások rendszerének ismertetése, ezért az egyéb lehetőségeket itt csak felsoroltuk.

Intézményi ellátási lehetőségek lehetnek:

Kórházi palliatív ellátó teamek

Hospice-palliatív fekvőbeteg-osztályok

Kórházi palliatív ellátó teamek:

A kórházi palliatív ellátó teamek palliatív ellátással kapcsolatos **tanácsadást** és **támogatást** végeznek a kórházi személyzet, valamint a betegek, a családjuk és gondozóik részére kórházi környezetben.

Ilyen ellátást nyújt az intézményünkben működő Palliatív Mobil Team, melyről bővebben tájékozódhat az **Országos Onkológiai Intézet Palliatív Mobil Team Betegtájékoztató** című kiadványunkból.

Hospice-palliatív osztály:

Bizonyos országokkal ellentétben, hazánkban nem különülnek el élesen egymástól a hospice és palliatív osztályok. A hospice-palliatív osztály olyan speciális kórházi részleg, amely tüneti ellátást, tartós ápolást igénylő betegek kezelésére és gondozására szakosodott. A hospice-palliatív

osztályok célja a betegségből és a kezelésből adódó problémák enyhítése, és ha lehetséges, a beteg állapotának stabilizálása, valamint lelki és szociális támogatás nyújtása a beteg és családja számára. A hospice-palliatív osztályok otthonos légkört nyújtanak, a látogatási lehetőség folyamatosan biztosított.

A hospice-palliatív osztályokon magasan képzett szakemberek dolgoznak, akik palliatív képzésben részesülnek. A team gerincét képző orvosok és ápolók mellett további szakemberek is részt vesznek az ellátásban, mint például pszichológusok, gyógytornászok, szociális munkások és lelkészek, önkéntesek.

Mi a teendő, ha intézményi palliatív ellátást szeretnék igénybe venni?

A hospice-palliatív osztályokra történő felvétel a beteg, és család kérésére történik, intézménytől függően telefonos bejelentéssel, vagy a szükséges dokumentumok leadásával.

Az ország egész területén ingyenesen elérhetőek a hospice-palliatív osztályok a beteg lakcíme szerinti illetőséggel.

A hospice-palliatív osztályok rendszerint kis létszámú beteg ellátására képesek, ezért az osztályokra való bekerülésre legtöbbször több hetes várakozás után kerül sor.

A hospice-palliatív osztályra történő jelentkezés a beteg részéről nem jelent kötelezettséget. Amennyiben jól érzi magát, a felvétel későbbi időpontra is halasztható, azzal, hogy ilyenkor a következő felvételi lehetőség időpontja előre nem határozható meg pontosan.

Az osztályokon eltölthető ápolási idő intézményenként változó, de gyakran egy hónapos időre biztosítanak ápolást.

Milyen esetekben vehető igénybe az intézményi hospice-palliatív ellátás?

Tüneti terápia beállítása céljából:

A tüneti terápia gyógyszeres kezelése már az onkoterápia közben is szükségessé válhat. A megfelelő gyógyszerek, és azok adagjának beállítása azonban gyakran hosszabb időt vesz igénybe. A tünetek gyógyszeres csillapításában az otthoni hospice ellátók is nagyon hatékonyak, de néhány esetben folyamatos szakfelügyelet, megfigyelés, a gyógyszeradag naponkénti, vagy akár egy napon belüli változtatása, intravénás alkalmazása is szükségessé válhat. Ezt a magas szintű ellátást tudják biztosítani az intézményi hospice-palliatív osztályok. A kezelés biztonságossága, a gyógyszerek szájon át (vagy tapasz, esetleg kúp formában) történő alkalmazására való átállás időigényes folyamat, ezért legtöbbször a beteg ilyen esetben is több hetet tölt az osztályon. A probléma rendeződése után a hozzátartozóval, és az otthoni hospice ellátóval egyeztetve a beteget otthonába bocsátják.

Tehermentesítő gondozás céljából:

Tehermentesítő gondozásról beszélünk akkor, amikor a beteg tartós ápolását-gondozását otthon, a család vállalja, ám átmenetileg intézményi gondozás válik szükségessé. A tehermentesítő gondozás legfőbb célja, hogy az ápolást vállaló

családtagok a tehermentesítő gondozás ideje alatt pihenhessenek, azért, hogy a beteg további gondozását a későbbiekben is vállalni tudják. Egyes esetekben a tehermentesítő gondozás ideje alatt a családtagok maguk is valamilyen egészségügyi ellátásban részesülnek.

A fentiekből következik, hogy a tehermentesítő gondozás előre megtervezett, azonban legtöbbször a felvétel ideje ilyen esetben sem pontosítható egy adott napra.

Tartós ápolás céljából:

Vannak olyan élethelyzetek, amikor a súlyos állapotú beteg tartós otthoni ápolását a család nem tudja megoldani. A hospice-palliatív osztályok ilyen esetekben is átvállalhatják a beteg ellátását, azonban a gondozás időtartamát a családtagoknak az ellátó osztállyal tisztázniuk kell. A legtöbb hospice-palliatív osztályra igaz, hogy a betegellátást egy bizonyos időtartamra biztosítja.

Életvégi ellátás céljából:

Az életük utolsó szakaszában járó betegek ellátásának helyszínét ideális esetben a beteg és családja közös döntése határozza meg. Ez lehet a beteg otthona, de lehet hospice-palliatív osztály is.

Azt, hogy a beteg hol érzi komfortosabban magát, sok tényező befolyásolhatja. Ilyen tényező lehet a tünetek erőssége, az otthoni szakellátás elérhetősége, a beteg és családja biztonságérzete, felkészültsége a várható eseményekre.

Az életvégi gondozás helyszínének kiválasztásáról javasolt idejében beszélni, hiszen a jelentkezés folyamata időigényes.

Bár egy ilyen döntés meghozatala érzelmileg erősen megérintheti a beteget és hozzátartozóit, azonban az erről történő párbeszéd jelentős haszonnal jár.

Kell-e fizetni a hospice-palliatív ellátásért?

Nem, a hospice-palliatív ellátás a beteg és családja számára **térítésmentesen vehető igénybe**.

Az otthoni hospice szolgáltatás, és a hospice-palliatív osztályos ellátás a NEAK által finanszírozott ellátási formák.

A palliatív ellátással kapcsolatos további információkért fordulhat az Országos Onkológiai Intézet Palliatív Mobil Teamjéhez:

Elérhetőségünk:

OOI Palliatív Team 8. épület

Dr. Horváth Orsolya, klinikai onkológus, palliatív szakorvos

Jakus Nikoletta koordinátor, hospice szakápoló

Telefon: 06 1 224 8600/3580 m.

e-mail: horvath.orsolya@oncol.hu

A tájékoztató átadásának ideje:.....

Alírás:.....

Kapcsolódó szakirodalom:

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányelve a daganatos felnőtt betegek teljes körű hospice és palliatív ellátásáról {(hatályos: 2017.10.04 -) 2017. EüK. 15. szám